

DANIŞTAY KARARI**Danıştay Beşinci Daire Başkanlığından:****Esas No** : 2019/428**Karar No** : 2019/1770**KANUN YARARINA TEMYİZ İSTEMİNDE BULUNAN:** Danıştay Başsavcılığı**DAVACI** : İbrahim Aslan**VEKİLİ** : Av. Selim HartavıŞairnabi Mah. Cumhuriyet Cad. 3. Alankaya Apt. Kat:1
No:1 Haliliye / ŞANLIURFA**Davali** : Maliye Bakanlığı / ANKARA**Vekili** : Av. Bahar Bora Kısa -aynı yerde-

İstemin Özeti : Şanlıurfa 2.İdare Mahkemesinin 30.3.2018 tarih ve 2018/109,K:2018/344 sayılı tek hakim tarafından verilen kararının iptale ilişkin kısmının, Danıştay Başsavcılığı tarafından 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51. maddesi uyarınca kanun yararına bozulması istenilmektedir.

Danıştay Tetkik Hâkimi : Evrim Karamanlioğlu

Düşüncesi : Anayasanın 2. maddesinde, Cumhuriyetimizin nitelikleri arasında "hukuk devleti" niteliğine yer verilmiş; "hak arama hürriyeti" başlıklı 36. maddesinde, "Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir..."; "temel hak ve hürriyetlerin korunması" başlıklı 40. maddesinde; "Anayasa ile tanınmış hak ve hürriyetleri ihlal edilen herkes, yetkili makama geciktirilmeden başvurma imkanının sağlanmasını isteme hakkına sahiptir...." kurallarına yer vermiştir.

Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devletinin temel ilkelerinden biri "belirlilik"tir. Bu ilkeye göre, kanun düzenlemelerinin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir tereddüde ve şüpheye yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olması ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu tedbirler içermesi de gereklidir. Belirlilik ilkesi, hukuki güvenlikle bağlantılı olup birey hangi somut eylem ve olguya hangi hukuki müeyyidenin veya neticenin bağlandığını, bunların idareye hangi müdahale yetkisini doğurduğunu bilmelidir. Birey ancak bu durumda kendisine düşen yükümlülükleri öngörülebilir ve davranışlarını belirler. Hukuk güvenliği, normların öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar. (Anayasa Mahkemesi 26.12.2013 gün ve E.2013/67, K2013/164) Hukuk devletinin unsurları, doktorinde de belirlenmiş olup, bunlardan konuyla ilgili iki tanesi "hukuki güvenlik" ve "belirlilik" ilkerleridir. Bireyin devlete güven duyması, ancak hukuki güvenliğin sağlandığı bir hukuk devleti düzeninde mümkün olabilecektir. Anayasada öngörülen temel ve hürriyetlerin kullanılması ve insan haklarının insan hayatına egemen kılması için Devlet, bireylerin hukuka olan inançlarını ve güvenlerini korumakla yükümlüdür.

Diğer yandan; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun gerek "idari makamların sükutu" başlıklı 10. maddesinde;" 1. İlgililer, haklarında idari davaya konu olabilecek bir işlem veya eylemin yapılması için idari makamlara başvurabilirler.

2. **Altmış gün içinde bir cevap verilmezse istek reddedilmiş sayılır...**" kuralına; "Üst makamlara başvurma" başlıklı 11. maddesinde, "1. İlgililer tarafından idari dava açılmadan önce, idari işlemin kaldırılması, geri alınması değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması üst makamdan, üst makam yoksa işlemi yapmış olan makamdan, idari dava açma süresi içinde istenebilir. Bu başvurma, işlemeye başlamış olan idari dava açma süresini durdurur.

2. **Altmış gün içinde bir cevap verilmezse istek reddedilmiş sayılır...**" kuralına yer verilmiştir.

İdari davaların yargılama usulü bakımından; ilgililerin idarelere yaptıkları başvuruların dava açma süresi olan 60 gün içerisinde yanıtlanmaması durumu, ilke olarak başvurunun reddi sonucunu doğurmaktadır. Aksinin, ancak yasalarla açık bir "istisna" kuralı getirildiği durumlarda kabulü olanaklıdır.

675 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin "dava ve takip usulü" başlıklı 16. maddesi ile "20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnameler gereğince kapatılan kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanalları ile bunların sahibi gerçek veya tüzel kişiler aleyhine veya Hazine veya Vakıflar Genel Müdürlüğüne husumet yöneltilen davalar veya takipler bakımından özel bir dava ve takip usulü getirilmiş; bu kapsamda sahipleri yada Hazine ile Vakıflar Genel Müdürlüğüne husumet yöneltilen davalarda, icra ve iflas takiplerinde maddede belirtilen durumlara göre mahkemelerce husumet yokluğu nedeniyle davanın reddi yada düşme kararı verileceği kurala bağlandıktan sonra maddenin 4. fıkrasında, "Birinci ve ikinci fıkralar uyarınca verilen kararlarda davacı veya alacaklının 670 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesinde belirtilen usule uygun olarak ilgili idari makama, tebliğ tarihinden itibaren otuz günlük hak düşürücü süre içinde başvurabileceği belirtilir. **İdari başvuru üzerine idari merci tarafından verilecek karar aleyhine idari yargıda dava açılabilir.** İdari yargının verdiği karar kesin olup, uyuşmazlık adli yargıda hiçbir şekilde dava konusu yapılamaz" kuralına; maddenin göndermede bulunduğu 670 sayılı K.H.K.'nin 5. maddesinin 4. fıkrasında ise; "Birinci fıkrada kapsamında tespitte konu edilebilecek borç ve yükümlülüklerle ilişkin olarak hak iddiasında bulunanlarca bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altmış günlük hak düşürücü süre içerisinde ilgili idaresine kanaat getirici defter, kayıt ve belgelerle müracaat edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak kapatma işlemlerinde ise altmış günlük süre kapatma tarihinden itibaren başlar." kuralına yer verilmiştir.

Anılan K.H.K. kuralları ile olağanüstü hal kapsamında çıkarılan K.H.K.'ler ile kapatılan kurumların borçları ve alacakları ile ilgili olarak açılmış hukuk davalarının veya başlatılmış takiplerin esasının incelenmeksizin sona erdirilmesi öngörülmüş; bu kapsamda açılmış davalar yönünden verilmiş kararlar üzerine veya doğrudan açılacak idari davalar öncesinde yetkili merci olan kurumlara başvuru koşulu getirilerek, ancak bu başvuruların reddi üzerine yargı yolu olarak idare mahkemeleri gösterilmiş, ancak İdarenin bu başvurulara karşı ne kadar süre içinde cevap vereceği, başvurunun sonuçlarını ne zaman doğruracağı yolunda bir düzenleme yapılmayarak başvuru bakımından belirsiz bir süreç yaratılmıştır.

Bu durumda; ilgililerin anılan K.H.K. kapsamında getirilen hak düşürücü süreler içinde yetkili mercie yaptığı başvuruların; dava açma süresi içinde yanıtlanmaması durumunda, başvurunun yanıt verilmeyerek reddedildiğinin, bu kapsamda idari yargı yerleri için etkili, kesin ve yürütülmesi zorunlu nitelikte bir olumsuz işlemin tesis edildiğinin kabulünün Anayasada güvence altına alınan hak arama hürriyetinin sağlanması, mahkemeye erişim hakkının korunması ve hukuki güvenlik ilkesi gereğince İdari Yargılama Usulü Kanununun 10. maddesi kapsamında bir başvuru olarak kabulü gerektiğinden kanun yararına temyiz isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Başsavcısı : Abdülkadir Atalık

Düşüncesi : Dava; 23/7/2016 tarihli ve 29779 sayılı Resmi Gazete'de

yayımlanan 667 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin 2. maddesiyle kapatılan Şanlıurfa Uzmanlar Tıp Sağlık Hizmetleri Limited Şirketinde bir dönem işçi olarak çalıştıktan sonra iş sözleşmesinin işveren tarafından haksız ve bildirimsiz olarak feshedildiğinden bahisle, ödenmeyen işçilik alacaklarının tahsili amacıyla Şanlıurfa 3. İş Mahkemesine açılan davanın, 675 sayılı KHK uyarınca reddedilmesi sonrasında yine aynı KHK uyarınca kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, fazla mesai, yıllık izin ücreti, resmi tatil, dini bayram ve genel hafta tatili ücretleri, asgari geçim indirimi ücretleri, son 1 aylık maaş ücreti ile yargılama gideri ve vekalet ücretinin ödenmesi talebiyle davalı idareye yapılan 21/2/2017 tarih ve 2547 sayılı başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali ile fazlaya ilişkin haklar saklı kalmak kaydı ile 2.800.- TL işçilik alacakları ve yargılama gideri ile vekalet ücretinin ihtar tarihinden itibaren işleyecek mevduata uygulanan en yüksek faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle açılan davada: "Dava konusu işlemin, işçilik alacaklarına yönelik kısmı yönünden iptali, yargılama gideri ve vekalet ücreti alacaklarına yönelik kısmı yönünden görev yönünden reddi, işçi alacaklarının ödenmesi istemine ilişkin olarak ise; işçilik alacakları kısmı yönünden reddi, yargılama gideri ve vekalet ücreti alacakları kısmı yönünden ise görev yönünden reddi" yolunda Şanlıurfa 2. İdare Mahkemesi Hakimliğince verilen 30/3/2018 gün ve E:2018/109 K:2018/344 sayılı kararın kanun yararına incelenerek bozulması istemiyle Başsavcılığımızı bilgilendiren dilekçe üzerine konu incelendi:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51. maddesinde; idare ve vergi mahkemeleri ile bölge idare mahkemelerinin kesin olarak verdiği kararlar ile istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlardan niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade edenlerin, ilgili bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcı tarafından kanun yararına temyiz olunabileceği; temyiz isteği yerinde görülürse takdirde kararın, kanun yararına bozulacağı; bu bozma kararının, daha önce kesinleşmiş olan merci kararının hukuki sonuçlarını kaldırmayacağı hükme bağlanmıştır.

Kanun yararına temyiz istemine konu uyumsuzluğun çözümü, ilgililer tarafından, 670 sayılı KHK'nın 5. maddesi kapsamında tespiti konu edilebilecek hakların verilmesi yolunda Maliye Bakanlığı veya Vakıflar Genel Müdürlüğüne yapılan başvurular üzerine takip edilmesi gereken dava yolunun ne olduğu; başka bir anlatımla, uyumsuzluğun çözümünde 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 10. maddesinde öngörülen usulün mü, yoksa 675 sayılı KHK'nın 16. maddesinde öngörülen dava ve takip usulünün mü işletilmesi gerektiğinin belirlenmesine bağlıdır.

2577 sayılı Kanunun "İdari Makamların Sükutu" başlıklı 10. maddesinde; İlgililerin, haklarında idari davaya konu olabilecek bir işlem veya eylemin yapılması için idari makamlara başvurabilecekleri, altmış gün içinde bir cevap verilmezse isteğin reddedilmiş sayılacağı, ilgililerin altmış günün bittiği tarihten itibaren dava açma süresi içinde, konusuna göre Danıştaya, idare ve vergi mahkemelerine dava açabilecekleri, altmış günlük süre içinde idarece verilen cevabın kesin değilse ilgilinin bu cevabı, isteminin reddi sayarak dava açabileceği gibi, kesin cevabı da bekleyebileceği, bu takdirde dava açma süresinin işlemeyeceği, ancak, bekleme süresinin başvuru tarihinden itibaren altı ayı geçemeyeceği, dava açılmaması veya davanın süreden reddi hallerinde, altmış günlük sürenin bitmesinden sonra yetkili idari makamlarca cevap verilirse, cevabın tebliğinden itibaren altmış gün içinde dava açabileceği kurala bağlanmıştır.

Uyumsuzluğun dayanağını oluşturan Kanun Hükmünde Kararnamelere bakıldığında:

6749 sayılı Kanun ile değiştirilerek kabul edilen, 23/7/2016 tarihli ve 29779 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 667 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin 2. maddesinin 1. fıkrasında, "Milli güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen Fethullahçı Terör Örgütüne (FETÖ/PDY) aidiyeti, iltisakı veya irtibatı belirlenen;

a) Eklî (I) sayılı listede yer alan özel sağlık kurum ve kuruluşlarının kapatıldığı belirtilmiş, KHK eki 1 sayılı listenin 34. sırasında da Şanlıurfa Özel Uzmanlar Tıp Merkezine yer verilmiştir.

7091 sayılı Kanun ile kabul edilen, 670 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 'Devir işlemlerine ilişkin tedbirler' başlıklı 5. maddesinin 1. fıkrasında, "20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan Kanun Hükmünde Kararnameler gereğince kapatılan ve Vakıflar Genel Müdürlüğüne veya Hazineye devredilen kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanallarının her türlü taşınır, taşınmaz, malvarlığı, alacak ve hakları ile belge ve evraklarının (devralınan varlık); her türlü tespit işlemini yapmaya, kapsamını belirlemeye, idare etmeye, avans dahil her türlü alacak, senet, çek ve diğer kıymetli evraka ilişkin olarak dava ve icra takibi ile diğer her türlü işlemi yapmaya, devralınan varlıklarla ilgili olup kanaat getirici defter, kayıt ve belgelerle tevsik edilen borç ve yükümlülükleri tespite ve hiçbir şekilde devralınan varlıkların değerini geçmemesi, ek mali külfet getirmemesi, kefaletten doğmaması ve Fethullahçı Terör Örgütü (FETÖ/PDY)'ne aidiyeti, iltisakı veya irtibatı olmayan kişilerle gerçek mal veya hizmet ilişkisine dayanması şartıyla bu varlıkların değerlendirilmesi suretiyle bunları uygun bir takvim dahilinde ödemeye, kapatılan kurum ve kuruluşların taahhüt ve garanti ettiği ancak vermediği mal ve hizmet bedellerinin ödemesini durdurmaya veya ödemeye, tahsili mümkün olmadığı anlaşılan veya tahsilinde ve takibinde yarar bulunmayan hak ve alacaklar ile taahhüt ve garantilerin tahsilinden vazgeçmeye, her türlü sulh işlemini yapmaya, devralınan varlıklarla ilişkili kredi veya gerçek bir mal veya hizmet ilişkisine dayanan borçlar nedeniyle konulmuş ve daha önce kaldırılmış takyidatları kredinin veya borcun ödenebilmesini sağlamak amacıyla kaldırıldığı andaki koşullarla tekrar koydurmaya ve ihyaya, menkul rehinleri dikkate almaya, devralınan varlıklara konulan takyidatların sınırlarını belirlemeye ve kaldırmaya, finansal kiralama dahil sözleşmelerin feshine veya devamına karar vermeye, devralınan varlıkların idaresi, değerlendirilmesi, elden çıkarılması

için gerekli her türlü tedbiri almaya, gerektiğinde devralınan varlıkların tasfiyesi veya satışı amacıyla uygun görülen kamu kurum ve kuruluşlarına devretmeye, devir kapsamında olmadığı belirlenen varlıkları iadeye, kapatılanların gerçek kişiye ait olması halinde devralınacak varlıkların kapsamını belirlemeye, tereddütleri gidermeye, uygulamaları yönlendirmeye, bütün bu işlemleri yapmak amacıyla usul ve esasları belirlemeye, vakıflar yönünden Vakıflar Genel Müdürlüğü, diğerleri yönünden Maliye Bakanlığı yetkilidir."; 4. fıkrasında, "Birinci fıkra kapsamında tespite konu edilebilecek borç ve yükümlülüklerle ilişkin olarak hak iddiasında bulunanlarca bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altmış günlük hak düşürücü süre içerisinde ilgili idaresine kanaat getirici defter, kayıt ve belgelerle müracaat edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak kapatma işlemlerinde ise altmış günlük süre kapatma tarihinden itibaren başlar." hükümleri yer almıştır.

7082 sayılı Kanun ile kabul edilen 675 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 'Dava ve takip usulü' başlıklı 16. maddesinde ise, "(1) 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnameler gereğince kapatılan kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanalları ile bunların sahibi gerçek veya tüzel kişiler aleyhine 17/8/2016 tarihinden önce açılan davalar ile bu kapsamda Hazine ile Vakıflar Genel Müdürlüğüne husumet yöneltilen davalarda mahkemelerce, 15/8/2016 tarihli ve 670 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesi uyarınca dava şartı yokluğu nedeniyle red kararı verilir. Bu kararlar duruşma günü beklenmeksizin dosya üzerinden kesin olarak verilir ve davacılarca resen tebliğ edilir. Tarafların yaptığı yargılama giderleri kendi üzerlerinde bırakılır.

(2) 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnameler gereğince kapatılan kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanalları ile bunların sahibi gerçek veya tüzel kişiler aleyhine 17/8/2016 tarihinden önce başlatılan icra ve iflas takipleri ile bu kapsamda Hazine ile Vakıflar Genel Müdürlüğüne husumet yöneltilen takipler hakkında icra müdürlüklerince, 670 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesi uyarınca düşme kararı verilir. Bu kararlar dosya üzerinden kesin olarak verilir ve takip alacaklılarına resen tebliğ edilir. Tarafların yaptığı takip giderleri kendi üzerlerinde bırakılır.

(3) 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnameler gereğince kapatılan kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanalları ile bunların sahibi gerçek veya tüzel kişiler veya kapatılma ya da resen terkin üzerine Maliye Bakanlığı ile Vakıflar Genel Müdürlüğü aleyhine 17/8/2016 tarihi dahil bu tarihten sonra açılan davalar ile icra ve iflas takipleri hakkında 670 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesi gereğince dava veya takip şartının bulunmaması nedeniyle davanın reddine veya takibin düşmesine karar verilir.

(4) Birinci ve ikinci fıkralar uyarınca verilen kararlarda davacı veya alacaklının 670 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesinde belirtilen usule uygun olarak ilgili idari

makama, tebliğ tarihinden itibaren otuz günlük hak düşürücü süre içinde başvurabileceği belirtilir. İdari başvuru üzerine idari merci tarafından verilecek karar aleyhine idari yargıda dava açılabilir. İdari yargının verdiği karar kesin olup, uyuşmazlık adli yargıda hiçbir şekilde dava konusu yapılamaz." hükümleri yer almaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacının, Şanlıurfa Uzmanlar Tıp, Sağlık Hizmetleri Ticaret Limited Şirketi'nde bir dönem işçi olarak çalıştıktan sonra sözleşmesinin feshedilmesi nedeniyle 20/2/2016 tarihinde Şanlıurfa 3. İş Mahkemesi'nin 2016/120 Esas sayılı dosya numarası ile işçilik alacaklarının tahsili için dava açtığı, davalı Şirketin KHK ile kapatılması ve 675 sayılı KHK'nın yürürlüğe girmesi sonrasında Şanlıurfa 3. İş Mahkemesi'nin 16/12/2016 tarih ve 2016/498 sayılı kararı ile 675 sayılı KHK'nın 16/1. maddesi uyarınca dava şartı yokluğu nedeniyle davanın reddine, vekalet ücretine hükmedilmemesine ve davacı tarafından yapılan yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına karar verildiği, bu kararda davacının 675 sayılı KHK'nın 4. maddesi uyarınca ve 670 sayılı KHK'nın 5. maddesi usulünce 30 günlük hak düşürücü süre içerisinde ilgili idareye başvurabileceğinin ihtar edildiği, kararın 24/1/2017 tarihinde davacıya tebliğ edilmesi üzerine davacı tarafından, 30 günlük yasal süre içerisinde Şanlıurfa Defterdarlığı Milli Emlak Müdürlüğü'ne 21/2/2017 tarih ve 2547 sayılı başvuru dilekçesi ile başvuruda bulunularak, işçilik alacakları ile avukatlık ücreti ve yargılama giderlerinin ödenmesinin istenildiği, bu başvuruya davalı idare tarafından cevap verilmemesi üzerine davacı tarafından, zımnen ret işleminin iptali ile fazlaya ilişkin haklar saklı kalmak kaydı ile 2.800.-TL işçilik alacakları, yargılama gideri ve vekalet ücretinin ihtar tarihinden itibaren işleyecek mevduata uygulanan en yüksek faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle dava açıldığı anlaşılmaktadır.

Şanlıurfa 2. İdare Mahkemesi Hakimliğince verilen 30/3/2018 günlü ve E:2018/109 K:2018/344 sayılı kararda özet olarak; 675 sayılı KHK kapsamındaki işçi alacaklarına ilişkin davanın çözümünün idari yargı yeri olduğu, 2577 sayılı Kanunun 10. maddesi uyarınca idareye başvuru üzerine 60 gün içinde cevap verilmeyerek zımni ret işlemi olduğu ve ikinci altmış gün içinde dava açıldığı; idarenin davacının işçi alacakları ile ilgili olarak esasta hakkının var olup olmadığını, var ise ne kadar olduğu konusunda değerlendirme yapıp sonucunda işlem tesis ederek cevap vermesi gerekirken herhangi bir cevap verilmeyerek tesis edilen zımni ret işleminin iptaline karar verildiği; zımni ret işleminin iş mahkemesinde görülen davaya ilişkin yargılama gideri ve avukatlık ücretinin ödenmesi bakımından ise bunun özel hukuk hükümleri kapsamında idareye yöneltilmiş bir alacak talebi olduğu, özel hukuktan kaynaklandığı için adli yargıda görülmesi gerektiği ileri sürülerek bu kısım bakımından da görev yönünden red kararı verildiği ve kararın kesin olduğu hususunun belirtildiği görülmektedir.

Olağanüstü hal kapsamında bazı tedbirlerin alınması hakkında kanun hükmünde kararname uyarınca kapatılan ve/veya Hazineye devredilen kurum, kuruluş, şirket ve diğerlerinin taşınır taşınmaz her türlü mal varlıklarının aktif ve pasifi tespit edilip varsa aktiflerinin nakde çevrilmesinden sonra aktifinde bir değer bulunmasına bağlı olarak, talep sahibinin Fethullahçı Terör Örgütü (FETÖ/PDY)'ne aidiyeti, iltisakı veya irtibatı olmadığı tespit edilmesi ve gerçek mal ve hizmet ilişkisine dayandığının görülmesi halinde bir takvim ve sıra dahilinde ödeme yapılabileceği kurala bağlanmış bulunmaktadır. Dolayısıyla KHK'lar ile bu konuda kendilerine görev verilen idari birimlerin bu süreci tamamlamadan hak iddiasında bulunanların

taleplerini karşılamasına imkan bulunmadığı görülmektedir. Bu nedenle Kanun Koyucunun dava sürecinin başlatılabilmesi için bu işlere mahsus olmak üzere idari merci tarafından verilecek kararın beklenilmesini bir ön koşul olarak getirdiği görülmektedir.

Bu bağlamda, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; 670 sayılı KHK'nın 5. maddesinin 1. fıkrası kapsamında tespite konu edilebilecek borç ve yükümlülüklerle ilişkin olarak hak iddiasında bulunanların, öncelikle, anılan maddenin 4. fıkrası ile 675 sayılı KHK'nın 16. maddesinin 4. fıkrası uyarınca ilgili idareye başvuruda bulunmaları ve başvuru üzerine ilgili idari merci tarafından bir karar verildikten sonra, verilen karar aleyhine idari yargıda dava açmaları gerektiği anlaşılmaktadır. Burada idarenin kararını açıklamış olması, yargı yoluna gidebilmenin ön koşulu niteliğinde bulunmaktadır.

Bir başka anlatımla, Olağanüstü Hal KHK'larında 2577 sayılı Kanundan ayrıklı düzenlemeye gidilerek zımnî ret müessesesine yer verilmemiştir. Bu bağlamda yukarıda yer verilen hükümlerle düzenlenmiş bir konuda, 2577 sayılı Kanun'un 10. maddesinde öngörülmüş olan usulün işletilmesi sonucunda oluşacak zımnî ret üzerine dava açılmasına olanak bulunmamaktadır.

Bakılan uyuşmazlıkta, Maliye Bakanlığı Şanlıurfa Millî Emlak Müdürlüğüne yapılan başvurunun 60 günlük süre içerisinde cevap verilmemek suretiyle talebin zımnî reddediği gerekçesiyle, idarece başvuru hakkında bir karar verilmesi beklenilmeksizin davanın açıldığı anlaşılmaktadır. 675 sayılı KHK'nın 16. maddesi uyarınca, idari yargıda dava açılmadan önce yetkili idareye başvurulması ve idarece başvurunun kısmen veya tamamen reddine ilişkin bir karar verilmesinden sonra dava açılması gerektiği kuralına uyulduğundan bu olayda bahsedilmesine olanak bulunmamaktadır.

Bu durumda, 675 sayılı KHK'nın 16/4 maddesi gereğince, idari yargıda dava açılabilmesi için, idareye yapılan başvurunun yetkili idari merci tarafından kısmen veya tamamen reddine ilişkin bir karar verildikten sonra dava açılması kuralına uyulmadığı için davanın esasının incelenmesine olanak bulunmadığından, 2577 sayılı Kanun'un 14/3-d ve 15/1-b maddeleri uyarınca davanın incelenmeksizin reddine karar verilmesi gerekirken, davayı esastan sonuçlandıran mahkeme kararında isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, Şanlıurfa 2. İdare Mahkemesi Hakimliğinin 30/3/2018 gün ve E:2018/109 K:2018/344 sayılı kararı, 2577 sayılı Kanunun 51'inci maddesi uyarınca yürürlükteki hukuka aykırı sonucu ifade ettiğinden, kanun yararına bozulmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Beşinci Dairesince gereği görüldü:

Dava; 23/7/2016 tarihli ve 29779 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 667 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin 2. maddesiyle kapatılan Şanlıurfa Uzmanlar Tıp Sağlık Hizmetleri Limited Şirketinde bir dönem işçi olarak çalıştıktan sonra iş sözleşmesinin işveren tarafından haksız ve bildirimsiz olarak feshedildiğinden bahisle, ödenmeyen işçilik alacaklarının tahsili amacıyla Şanlıurfa 3. İş

Mahkemesinde açılan davanın, 675 sayılı KHK uyarınca dava şartı yokluğu nedeniyle reddedilmesi sonrasında davacı tarafından aynı KHK uyarınca kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, fazla mesai, yıllık izin ücreti, resmi tatil, dini bayram ve genel hafta tatili ücretleri, asgari geçim indirim ücretleri, son 1 aylık maaş ücreti ile yargılama gideri ve vekalet ücretinin ödenmesi istemiyle 675 sayılı KHK'nın 16/4. maddesi uyarınca davalı idareye yapılan 21/2/2017 tarih ve 2547 sayılı başvurunun **zımnen reddine ilişkin işlemin iptali** ile fazlaya ilişkin haklar saklı kalmak kaydı ile 2.800.- TL işçilik alacakları ve yargılama gideri ile vekalet ücretinin ihtar tarihinden itibaren işleyecek mevduata uygulanan en yüksek faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle bu kez idare mahkemesinde açılmıştır.

Şanlıurfa 2. İdare Mahkemesi Hakimliğinin 30/3/2018 gün ve E:2018/109 K:2018/344 sayılı kararıyla; **Uyuşmazlığa konu işçilik alacaklarının ödenmesi isteminin zımnen reddine ilişkin işlem yönünden**; 675 sayılı KHK'nın 16. maddesinin 4. fıkrasında belirtilen 'idarenin kararı' idare tarafından açık bir ret veya kabul cevabı ile tesis edilebileceği gibi herhangi bir cevap verilmeksizin zımnen ret cevabı ile de tesis edilebileceği, ilgililerin başvurusu karşısında idare tarafından, gerek açık bir cevap verilmek suretiyle gerekse de 60 gün içerisinde bir cevap verilmemek suretiyle (isteğin zımnen reddedilmesi şeklinde) bir işlem tesis edilmesi durumunda, tesis edilen bu işlemler aleyhine, 2577 sayılı Kanunun öngördüğü 60 günlük dava açma süresi içerisinde dava açılmasına olanak bulunduğu, dolayısıyla davacı tarafından işçilik alacaklarının ödenmesi istemine ilişkin olarak, ilgili Kanun Hükmünde Kararnameler uyarınca usulüne uygun olarak yapılan başvurunun; söz konusu Kanun Hükmünde Karamamede, alacakların ödenmesi hususunda herhangi bir süre öngörülmemiş ise de, yukarıda yer verilen 2577 sayılı Kanunun 10. maddesinin 2. fıkrası uyarınca, yapılan başvuruya 60 gün içerisinde bir cevap verilmemesi halinde başvuru reddedilmiş sayılacağından ve davacının ilgili KHK'lar uyarınca süresinde yaptığı başvurusuna davalı idarece, davacının dava konusu konu ettiği işçilik alacaklarına ilişkin olarak davacının esasta hakkının olup olmadığı, hakkı var ise hak ettiği tutarın ne kadar olduğu ve bu miktar alacağa hak kazanıp kazanmadığı hususunda mevzuatı uyarınca gerekli değerlendirmeler yapıp sonucunda bir işlem tesis edilerek cevap verilmesi gerekirken herhangi bir cevap verilmemek suretiyle tesis edilen dava konusu zımnen ret işleminin, işçilik alacakları kısmı yönünden iptaline, **uyuşmazlığa konu zımnen ret işleminin, daha önce İş Mahkemesinde açılan davaya ilişkin yargılama gideri ve avukatlık ücreti ödenmesi isteminin reddi yönünden**; yargılama gideri ve avukatlık ücreti ödenmesi istemi özel hukuktan kaynaklanan bir istem olduğundan ve özel hukuktan kaynaklanan bu istemin davalı idarece zımnen reddedilmesi işleminin de idarenin özel hukuk kapsamında tesis ettiği işlemlerden olduğundan ve bu husustan doğacak uyuşmazlıklara ilişkin davalar adli yargı makamları önünde dava konusu yapılabileceğinden ve söz konusu bu istemin davalı idarece reddedilmesinden doğan uyuşmazlıkların görüm ve çözümü adli yargı makamlarının görevine girdiğinden dolayı dava konusu zımnen ret işleminin, **yargılama gideri ve vekalet ücreti kısmı yönünden görev nedeniyle reddine, dava dilekçesinde yer verdiği işçilik alacaklarının ödenmesine karar verilmesi istemine yönelik olarak ise**; söz konusu alacaklara ilişkin olarak davacının, 670 sayılı KHK'nın, "Devir işlemlerine ilişkin tedbirler" başlıklı 5. maddesinde yer verilen şartları sağlayıp sağlamadığı henüz belirli olmadığından ve davacının talep ettiği işçilik alacaklarına ilişkin

ödemeye ancak bu madde de yer verilen şartları sağlaması durumunda hak kazanacağı bu şartları sağlamadığı durumda ise bu ödemelere hak kazanamayacağı anlaşıldığından ve idare tarafından da bu hususa ilişkin olarak davacının esasta hakkının olup olmadığı, hakkı var ise hakettiği tutarın ne kadar olduğuna ilişkin bir kararın sözkonusu olmadığı ve bu hususların da idare tarafından yapılacak inceleme ile ortaya konulacak olmasından aynı zamanda idare tarafından da halen incelemelerin devam ettiğinin belirtilmesinden dolayı bu aşamada söz konusu şartları sağlayıp sağlamadığı belirli olmayan davacının, işçilik alacaklarının faiziyle birlikte ödenmesi isteminin reddine kesin olarak karar verilmiştir.

Danıştay Başsavcılığı tarafından, Şanlıurfa 2. İdare Mahkemesinin 30/3/2018 gün ve E:2018/109 K:2018/344 sayılı tek hakim tarafından kesin olarak verilen kararının 675 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 'Dava ve takip usulü' başlıklı 16. maddesinin 4. maddesindeki açık hükme rağmen, başvurunun İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 10. maddesi kapsamında görülerek karar verilmesinin 2577 sayılı Kanununun 51'inci maddesi uyarınca yürürlükteki hukuka aykırı sonucu ifade ettiği ileri sürülerek, işlemin iptaline ilişkin hüküm fıkrasının kanun yararına bozulması istenilmektedir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun "Kanun Yararına Bozma" başlıklı 51. maddesinde, Bölge İdare Mahkemesi kararları ile İdare ve Vergi Mahkemelerince ve Danıştayca ilk derece mahkemesi olarak verilirken temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlardan niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade edenlerin, ilgili Bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcı tarafından kanun yararına temyiz olunabileceği, temyiz isteği yerinde görüldüğü takdirde kararın, kanun yararına bozulacağı, bozma kararının, daha önce kesinleşmiş olan mahkeme veya Danıştay kararının hukuki sonuçlarını kaldırmayacağı, bozma kararının bir örneğinin ilgili Bakanlığa gönderileceği ve Resmi Gazete'de yayımlanacağı hükme bağlanmıştır.

2577 sayılı Kanunun "İdari Makamların Sükutu" başlıklı 10. maddesinde; İlgililerin, haklarında idari davaya konu olabilecek bir işlem veya eylemin yapılması için idari makamlara başvurabilecekleri, altmış gün içinde bir cevap verilmezse isteğin reddedilmiş sayılacağı, ilgililerin altmış günün bittiği tarihten itibaren dava açma süresi içinde, konusuna göre Danıştaya, idare ve vergi mahkemelerine dava açabilecekleri, altmış günlük süre içinde idarece verilen cevabın kesin değilse ilgilinin bu cevabı, isteminin reddi sayarak dava açabileceği gibi, kesin cevabı da bekleyebileceği, bu takdirde dava açma süresinin işlemeyeceği, ancak, bekleme süresinin başvuru tarihinden itibaren altı ayı geçemeyeceği, dava açılmaması veya davanın süreden reddi hallerinde, altmış günlük sürenin bitmesinden sonra yetkili idari makamlarca cevap verilirse, cevabın tebliğinden itibaren altmış gün içinde dava açabileceği kurala bağlanmıştır.

6749 sayılı Kanun ile değiştirilerek kabul edilen, 23/7/2016 tarihli ve 29779 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 667 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararname'nin 2. maddesinin 1. fıkrasında, "Millî güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen Fethullahçı Terör Örgütüne (FETÖ/PDY) aidiyeti, iltisakı veya irtibatı belirlenen;

a) Eklî (I) sayılı listede yer alan özel sağlık kurum ve kuruluşlarının kapatıldığı belirtilmiş, KHK eki 1 sayılı listenin 34. sırasında da Şanlıurfa Özel Uzmanlar Tıp Merkezine yer verilmiştir.

7091 sayılı Kanun ile kabul edilen, 670 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması

Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 'Devir işlemlerine ilişkin tedbirler' başlıklı 5. maddesinin 1. fıkrasında, "20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan Kanun Hükmünde Kararnameler gereğince kapatılan ve Vakıflar Genel Müdürlüğüne veya Hazineye devredilen kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanallarının her türlü taşınır, taşınmaz, malvarlığı, alacak ve hakları ile belge ve evraklarının (devralınan varlık); her türlü tespit işlemini yapmaya, kapsamını belirlemeye, idare etmeye, avans dahil her türlü alacak, senet, çek ve diğer kıymetli evraka ilişkin olarak dava ve icra takibi ile diğer her türlü işlemi yapmaya, devralınan varlıklarla ilgili olup kanaat getirici defter, kayıt ve belgelerle tevsik edilen borç ve yükümlülükleri tespite ve hiçbir şekilde devralınan varlıkların değerini geçmemesi, ek mali külfet getirmemesi, kefaletten doğmaması ve Fethullahçı Terör Örgütü (FETÖ/PDY)'ne aidiyeti, iltisakı veya irtibatı olmayan kişilerle gerçek mal veya hizmet ilişkisine dayanması şartıyla bu varlıkların değerlendirilmesi suretiyle bunları uygun bir takvim dahilinde ödemeye, kapatılan kurum ve kuruluşların taahhüt ve garanti ettiği ancak vermediği mal ve hizmet bedellerinin ödemesini durdurmaya veya ödemeye, tahsili mümkün olmadığı anlaşılan veya tahsilinde ve takibinde yarar bulunmayan hak ve alacaklar ile taahhüt ve garantilerin tahsilinden vazgeçmeye, her türlü sulh işlemini yapmaya, devralınan varlıklarla ilişkili kredi veya gerçek bir mal veya hizmet ilişkisine dayanan borçlar nedeniyle konulmuş ve daha önce kaldırılmış takyidatları kredinin veya borcun ödenebilmesini sağlamak amacıyla kaldırıldığı andaki koşullarla tekrar koydurmaya ve ihyaya, menkul rehinerli dikkate almaya, devralınan varlıklara konulan takyidatların sınırlarını belirlemeye ve kaldırmaya, finansal kiralama dahil sözleşmelerin feshine veya devamına karar vermeye, devralınan varlıkların idaresi, değerlendirilmesi, elden çıkarılması için gerekli her türlü tedbiri almaya, gerektiğinde devralınan varlıkların tasfiyesi veya satışı amacıyla uygun görülen kamu kurum ve kuruluşlarına devretmeye, devir kapsamında olmadığı belirlenen varlıkları iadeye, kapatılanların gerçek kişiye ait olması halinde devralınacak varlıkların kapsamını belirlemeye, tereddütleri gidermeye, uygulamaları yönlendirmeye, bütün bu işlemleri yapmak amacıyla usul ve esasları belirlemeye, vakıflar yönünden Vakıflar Genel Müdürlüğü, diğerleri yönünden Maliye Bakanlığı yetkilidir."; 4. fıkrasında, "Birinci fıkra kapsamında tespite konu edilebilecek borç ve yükümlülüklerle ilişkin olarak hak iddiasında bulunanlarca bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altmış günlük hak düşürücü süre içerisinde ilgili idaresine kanaat getirici defter, kayıt ve belgelerle müracaat edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak kapatma işlemlerinde ise altmış günlük süre kapatma tarihinden itibaren başlar." hükümleri yer almıştır.

7082 sayılı Kanun ile kabul edilen 675 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 'Dava ve takip usulü' başlıklı 16. maddesinde ise, "(1) 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnameler gereğince kapatılan kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanalları ile bunların sahibi gerçek veya tüzel kişiler aleyhine 17/8/2016 tarihinden önce açılan davalar ile bu kapsamda Hazine ile Vakıflar Genel Müdürlüğüne husumet yöneltilen davalarda mahkemelerce, 15/8/2016 tarihi ve 670 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında

Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesi uyarınca dava şartı yokluğu nedeniyle red kararı verilir. Bu kararlar duruşma günü beklenmeksizin dosya üzerinden kesin olarak verilir ve davacılara resen tebliğ edilir. Tarafların yaptığı yargılamaya giderleri kendi üzerlerinde bırakılır.

(2) 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnameler gereğince kapatılan kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanalları ile bunların sahibi gerçek veya tüzel kişiler aleyhine 17/8/2016 tarihinden önce başlatılan icra ve iflas takipleri ile bu kapsamda Hazine ile Vakıflar Genel Müdürlüğüne husumet yöneltilen takipler hakkında icra müdürlüklerince, 670 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesi uyarınca düşme kararı verilir. Bu kararlar dosya üzerinden kesin olarak verilir ve takip alacaklısına resen tebliğ edilir. Tarafların yaptığı takip giderleri kendi üzerlerinde bırakılır.

(3) 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnameler gereğince kapatılan kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanalları ile bunların sahibi gerçek veya tüzel kişiler veya kapatılma ya da resen terkin üzerine Maliye Bakanlığı ile Vakıflar Genel Müdürlüğü aleyhine 17/8/2016 tarihi dahil bu tarihten sonra açılan davalar ile icra ve iflas takipleri hakkında 670 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesi gereğince dava veya takip şartının bulunmaması nedeniyle davanın reddine veya takibin düşmesine karar verilir.

(4) Birinci ve ikinci fıkralar uyarınca verilen kararlarda davacı veya alacaklının 670 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesinde belirtilen usule uygun olarak ilgili idari makama, tebliğ tarihinden itibaren otuz günlük hak düşürücü süre içinde başvurabileceği belirtilir. İdari başvuru üzerine idari merci tarafından verilecek karar aleyhine idari yargıda dava açılabilir. İdari yargının verdiği karar kesin olup, uyuşmazlık adli yargıda hiçbir şekilde dava konusu yapılamaz." hükümleri yer almaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacının, Şanlıurfa Uzmanlar Tıp, Sağlık Hizmetleri Ticaret Limited Şirketi'nde bir dönem işçi olarak çalıştıktan sonra sözleşmesinin feshedilmesi nedeniyle 20/2/2016 tarihinde Şanlıurfa 3. İş Mahkemesi'nin 2016/120 Esas sayılı dosya numarası ile işçilik alacaklarının tahsili için anılan şirket aleyhine dava açtığı, davalı şirketin KHK ile kapatılması ve 675 sayılı KHK'nın yürürlüğe girmesi sonrasında Şanlıurfa 3. İş Mahkemesi'nin 16/12/2016 tarih ve 2016/498 sayılı kararı ile 675 sayılı KHK'nın 16/1. maddesi uyarınca dava şartı yokluğu nedeniyle davanın reddine, vekalet ücretine hükmedilmemesine ve davacı tarafından yapılan yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına karar verildiği, bu kararda davacının 675 sayılı KHK'nın 4. maddesi uyarınca ve 670 sayılı KHK'nın 5. maddesi usulünce 30 günlük hak düşürücü süre içerisinde ilgili idareye başvurabileceğinin ihtar edildiği, kararın 24/1/2017 tarihinde davacıya tebliğ edilmesi üzerine davacı tarafından, 30 günlük yasal süre içerisinde Şanlıurfa Defterdarlığı Millî Emlak Müdürlüğü'ne 21/2/2017 tarih ve 2547 sayılı başvuru dilekçesi ile işçilik alacakları ile avukatlık ücreti ve yargılama giderlerinin ödenmesinin istenildiği, bu başvuruya davalı idare tarafından cevap verilmemesi üzerine davacı tarafından, zımnen ret işleminin iptali ile fazlaya ilişkin haklar saklı kalmak kaydı ile 2.800.-TL işçilik alacakları, yargılama

gideri ve vekalet ücretinin ihtar tarihinden itibaren işleyecek mevduata uygulanan en yüksek faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle incelenen davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Şanlıurfa 2. İdare Mahkemesinin tek hakim kararına yönelik kanun yararına temyiz isteminin gerekçesini, 675 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 16/4. maddesinin açık hükmü karşısında, ilgililerin başvuru üzerine İdarece verilecek olumsuz kesin cevap üzerine dava açabileceği, İdari Yargılama Usulü Kanununun 10. maddesinde yer verilen başvurudan sonra geçen 60 günlük zımnî ret müessesinin düzenlendiği İdari Yargılama Usulü Kanununun 10. maddesinin bu uyuşmazlıklarda uygulanamayacağı oluşturmaktadır.

Olağanüstü hal kapsamında bazı tedbirlerin alınması hakkında kanun hükmünde karamameler uyarınca kapatılan ve/veya Hazineye devredilen kurum, kuruluş, şirket ve diğerlerinin taşınır taşınmaz her türlü mal varlıklarının aktif ve pasifi tespit edilip varsa aktiflerinin nakde çevrilmesinden sonra aktifinde bir değer bulunmasına bağlı olarak, talep sahibinin Fethullahçı Terör Örgütü (FETÖ/PDY)'ne aidiyeti, iltisakı veya irtibatı olmadığı tespit edilmesi ve gerçek mal ve hizmet ilişkisine dayandığının görülmesi halinde, bir takvim ve sıra dahilinde ödeme yapılabileceği kurala bağlanmış bulunmaktadır. Dolayısıyla KHK'lar ile bu konuda kendilerine görev verilen idari birimlerin bu süreci tamamlamadan hak iddiasında bulunanların taleplerini karşılamasına imkan bulunmadığı görülmektedir. Bu nedenle bu tür hak iddialarına ilişkin dava sürecinin başlatılabilmesi için Kanun koyucu bu işlere mahsus olmak üzere yetkili idari merciler tarafından verilecek cevabın beklenilmesini bir ön koşul olarak getirdiği görülmektedir.

Bu bağlamda, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; 670 sayılı KHK'nın 5. maddesinin 1. fıkrası kapsamında tespite konu edilebilecek borç ve yükümlülüklerle ilişkin olarak hak iddiasında bulunanların, öncelikle, anılan maddenin 4. fıkrası ile 675 sayılı KHK'nın 16. maddesinin 4. fıkrası uyarınca ilgili idareye başvuruda bulunmaları ve başvuru üzerine ilgili idari merci tarafından bir karar verildikten sonra, verilen karar aleyhine idari yargıda dava açmaları gerektiği anlaşılmaktadır. Burada idarenin kararını açıklamış olması, yargı yoluna gidebilmenin ön koşulu niteliğinde bulunmaktadır.

Bir başka anlatımla, Olağanüstü Hal KHK'larında idareye yazılı başvurularda 2577 sayılı Kanundan ayrık düzenlemeye gidilerek zımnî ret müessesesine yer verilmemiştir. Bu bağlamda yukarıda yer verilen özel hükümlerle açıkça düzenlenmiş bir konuda, 2577 sayılı Kanun'un 10. maddesinde öngörülmüş olan usulün işletilmesi sonucunda oluşacak zımnî ret üzerine dava açılmasına olanak bulunmamaktadır.

Bakılan uyuşmazlıkta, davacı tarafından Maliye Bakanlığı Şanlıurfa Milli Emlak Müdürlüğüne yapılan başvurunun 60 günlük süre içerisinde cevap verilmemek suretiyle talebin zımnî reddedildiği gerekçesiyle, idarece başvuru hakkında bir karar verilmesi beklenilmeksizin davanın açıldığı anlaşılmaktadır. 675 sayılı KHK'nın 16. maddesi uyarınca, idari yargıda dava açılmadan önce yetkili idareye başvurulması ve idarece başvurunun kısmen veya tamamen reddine ilişkin bir karar verilmesinden sonra dava açılması gerektiği kuralına uyulmamıştır.

Bu durumda, 675 sayılı KHK'nın 16/4 maddesi gereğince, idari yargıda dava açılabilmesi için, idareye yapılan başvuru hakkında yetkili idari merci tarafından kısmen veya tamamen ret yönünde bir karar verildikten sonra dava açılması kuralına uyulmadığı için, davanın esasının incelenmesine olanak bulunmadığından, 2577 sayılı Kanun'un 14/3-d ve 15/1-b maddeleri

uyarınca davanın incelenmeksizin reddine karar verilmesi gerekirken, davayı esastan sonuçlandıran mahkeme kararında hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, Danıştay Başsavcılığının kanun yararına temyiz isteminin kabulüne, Şanlıurfa 2. İdare Mahkemesinin 30/3/2018 gün ve E:2018/109 K:2018/344 sayılı tek hakim kararının iptale ilişkin kısmının 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51. maddesi uyarınca hükmün hukuki sonuçlarına etkili olmamak üzere kanun yararına bozulmasına, kararın birer örneğinin İlgili Bakanlık olan Maliye Bakanlığı ile Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmesine ve kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasına, 07/03/2019 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.